

HISTORIELAGSLEDER BESKYLDER KOMMUNEN FOR RASERING

Raser mot riving

OPPGITT: Leder i Blaker og Sørums Historielag, Dag Winding-Sørensen, mener det er håpløst å jobbe med kultur og bevaring i Sørums kommune. Mandag starter rivingen av Nordli barnehage.

FOTO: GEIR EGIL SKOG

Ordføreren fikk i oppdrag å framforhandle en avtale med historielaget om bevaring av Nordli barnehage. Det ble aldri gjort. Mandag starter rivingen.

Av Elisabeth Lunder og Elin Svendsen

Elin.svendsen@rb.no
63 80 48 52

LØRENFALLET

– Jeg vil nå vurdere vervet mitt i Blaker og Sørums Historielag. Det er håpløst å jobbe med kultur og bevaring i en kommune som er så lite opptatt av å ta vare på eksisterende kulturminner. Det er rett og slett bortkastet tid, sier en sint og oppgitt historie-

lagsleder.

Skrev brev

I vår vedtok kommunestyret i Sørums at bygningen som tidligere har huset Nordli barnehage, skal rives og erstattes med et nytt, lignende barnehagebygg. Blaker og Sørums Historielag har lenge ytret ønske om at de vil bevare det staselige hovedhuset. I juli skrev historielaget et brev til kommunen der de anmoder om at bygningen demonteres og flyt-

tes til Vølneberg gamle skole, som historielaget forvalter. Historielaget ønsker nemlig å utvikle Sørums kommunes historiske samlinger, det vil si et bygdetun eller et museum, der det staselige huset kan få en plass. I motsetning til nabokommunene, har Sørums ikke noe slikt i dag.

Avtale om bevaring

Den 15. september behandlet Kulturutvalget forespørselen fra historielaget. Et enstemmig Kulturutvalg var positive til henvendelsen om bevaring, men med visse forutsetninger. Blant annet at rivningsarbeidet må utføres under trygghetsmessige forhold, prosessen må skje uten forsinkelse for oppfø-

ring av barnehage og at arbeidet må utføres på historielagets regning, uten kostnader for kommunen.

Et enstemmig Kulturutvalget i Sørums gikk inn for å be ordføreren i samarbeid med Sørums kommunale Eiendomsforetak KF om å kontakte Blaker og Sørums Historielag for å få framforhandlet en eventuell avtale om bevaring.

– Jeg har aldri hørt noe fra ordføreren. Jeg tok selv kontakt et par ganger etter utvalgsmøtet den 15. september, men fikk beskjed om at han ikke hadde tid, sier historielagslederen.

Rives mandag

Stor var derfor overraskelsen da

Winding-Sørensen denne uka fikk beskjed fra kommunen om at rivingen skulle settes i gang allerede førstkommande mandag. Han hadde nemlig håpet å få til en flytting av hele bygningen uten riving. Under en befaring onsdag med Eidsvoll-firmaet T. O. Bull, som har spisskompetanse på løfting og flytting av hus, ble dette vurdert som fullt mulig. Winding-Sørensen trodde det var tid til å vurdere alternative flytteløsninger.

– Tidligere har beskjeden vært at huset skulle rives først i desember. Jeg synes det er trist at kommunen ikke er mer interessert i bevaring. Spesielt i et Kulturminneår, sier Winding-Sørensen.

– Urealistisk og lite edruelig

SØRUM: Ordfører i Sørums, Hans Marius Johnsen (Ap), sier til RB at han har snakket med Winding-Sørensen angående Nordli gård.

– Har ordføreren framforhandlet en avtale om bevaring slik kulturutvalget enstemmig vedtok 15. september?

– Det var flere forutsetninger i kulturutvalgets vedtak. Jeg inviterte Winding-Sørensen på en befaring av Nordli, men fikk beskjed om at han på egen hånd hadde tatt kontakt med et firma som skulle se om det var mulig å flytte bygget i sin helhet, sier Johnsen.

Ifølge Winding-Sørensen ble han invitert på befaring onsdag denne uka, da var gravemaskinene allerede på vei. Ordføreren bekrefter at dette stemmer.

Ifølge ordføreren er det flere årsaker til at kommunen ikke kan prioritere bevaring av Nordli.

– Vi har ingen tid å miste. Barnehagen skal stå klar i 2011. Dette vet historielaget. Det er heller ikke avklart hvor Nordli skal plasseres. Dessuten er det urealistisk og lite edruelig å regne med at hele bygningen kan flyttes i sin helhet. Det er også foretatt en anbudsrunde. Historielaget har foreslått at kommunen kan bruke midlene som rivningsselskapet skal ha til å betale historielaget for flyttingen. Dette går selvsagt ikke og noe slikt ville gitt oss problemer med Klagenemnda for offentlige anskaffelser, sier Johnsen.

– Hvorfor ble denne saken

i det hele tatt lagt fram i kulturutvalget dersom det egentlig ikke ville la seg gjøre. Historielaget føler seg nå lurt til å tro at det var mulig å bevare Nordli?

– Kommunen hadde et inntrykk av at det kun var deler av bygningen som skulle bevares og settes opp i form av et redskapsskjul et annet sted. Det var også et ønske fra opposisjonen at saken skulle tas opp. Historielaget har hatt forhåpninger som det er umulig å innfri og det burde de være klar over, sier Johnsen.

– Så du mener at du har fulgt det vedtaket som ble enstemmig vedtatt i kulturutvalget?

– Ja, vi har gjort det vi skal gjøre, sier Johnsen.

Linket til folkeeventyrene

SØRUM: – Når bygget rives, blir huset hvor Peder Christian Asbjørnsen gjentatte ganger var gjest, utradert. Det går en direkte eventyrlinje fra Nordli til eventyr-eika i Gjerdrum, sier historielagsleder Dag Winding-Sørensen.

I Gjerdrum er den fredede «Fjælstadeika» et av fem kulturminner. Treet står på Nedre Fjælstad sør for Ask og er godt synlig fra riksvei 120. En måling i 1990 konkluderer med at treet da var 550 år.

Peder Chr. Asbjørnsen var i sin ungdom huslærer hos proprietæren på Fjælstad (1836-37). Flere av hans sagn, eventyr og folkelivsskildringer er hentet fra livet på garden her og bygda omkring: «En aftenstund i et proprietærkjøkken», «Berthe Tuppenhaugs fortellinger», «Gutten som gikk til nordenvin-

den og krevde igjen melet» og «Somme kjerringer er slike».

Fortellingen Huldreætt stammer og herfra, går det fram av kommunens hjemmesider. Asbjørnsen beskriver plassen «under den gamle eken» som et av hans yndede tilholdssteder når han ønsket å trekke seg tilbake. Her hadde han også stevnemøter med Marianne Karoline, proprietærens datter, som han var svært forelsket i, men aldri skulle få.

– Eventyret «Huldreætt» stammer fra Sørums, og Asbjørnsen fikk det med seg fra et av sine mange besøk på Nordli.

– Men for Sørums kommune har denne direkte lenken til den nasjonale eventyrskatten ingen betydning. Det må bunne i et totalt fravær av kulturbevissthet, sier Dag Winding-Sørensen.